

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1887. Första Kammaren. N:o 1.

Sedan Kongl. Maj:t genom öppet nådigt bref den 4 mars 1887, med upplösande af Riksdagen, förordnat om nya val i hela riket af Riksdagens Andra Kammare och kallat Riksdagen att ånyo sammanträda måndagen den 2 derpåföljande maj, samt de af kamrarnes ledamöter, hvilka blifvit nyvalde, fått sistnämnde dag till statsrådet och chefen för justitiedepartementet aflemna sina fullmagter för granskning jemlikt 32 § riksdagsordningen; så, och efter det berörda granskning blifvit verkställd, sammanträdde Riksdagens Första Kammare i den uti Riksdagens hus för kammaren anordnade samlingsal

Onsdagen den 4 Maj

kl. 11 f. m.

Herr *Reuterswärd* framträdde till talmansbordet och yttrade:

Mine herrar! Från hans excellens herr statsministern har jag mottagit följande skrifvelse:

Till äldste ledamoten i Riksdagens Första Kammare, herr hofmarskalken Patrik Oscar Reuterswärd.

Härigenom har jag äran meddela, att Hans Maj:t Konungen onsdagen den 4 innevarande månad klockan half ett eftermiddagen å kongl. slottet i röda salongen mottager den deputation, som enligt § 33 riksdagsordningen har hos Konungen att begära talman och vice talman för kammaren.

Stockholm den 2 maj 1887.

O. R. Themptander.

I anledning häraf och med stöd af 33 § riksdagsordningen helsar jag Första Kammarens samtliga ärade ledamöter välkomna till den lagtima Riksdagens senare sammanträde, hvartill Konungen kallat oss.

Jag förklarar härmed Första Kammarens sammanträde vara öppnadt.

Sedan herr ordföranden derefter intagit talmansplatsen, tillkännagaf herr ordföranden, att han, på grund af bestämmelsen i 1 § 2 mom. af kammarens ordningsstadga, anmodat kanslisekreteraren A. L. van der Hagen att, till dess sekreterare blifvit utsedd, föra kammarens protokoll, äfvensom att herr ordföranden för tillfället anställt kanslibiträden och vaktbetjening till erforderligt antal.

Upplästes följande handlingar:

Till äldste ledamoten af Riksdagens Första Kammare.

Härjemte får jag öfverlemnna berättelse om förloppet vid den i dag verkställda granskning af fullmagten för en ledamot af Riksdagens Första Kammare, hvilken fullmagt härmed eder tillställes, för att bemälda ledamot tillhandahållas.

Stockholm den 3 maj 1887.

Nils von Steyern.

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet vid lagtima riksdagen i Stockholm den 3 maj 1887.

Sedan till följd af stadgandet i 32 § riksdagsordningen herr statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet anmodat tre bland fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning af riksdagsmannafullmagter, som jemlikt riksdagsordningens nämnda paragraf denna dag borde ega rum, så infunno sig nu å anvisad lokal inom kongl. kanslihuset af fullmäktige i riksbanken herrar ordföranden bland nämnda fullmäktige m. m. grefve C. M. C. Lewenhaupt, f. d. statsrådet m. m. P. J. von Ehrenheim och hemmansegaren m. m. Liss Olof Larsson, samt af fullmäktige i riksgäldskontoret herrar ordföranden bland nämnda fullmäktige m. m. friherre J. G. N. S. Åkerhielm, statskommissarien m. m. P. Samzelius och bergsbruksidkaren Johan Johansson.

Herr statsrådet tillkännagaf, att, hvad angår Riksdagens Första Kammare, allenast en fullmagt till honom aflemnats, och blef denna fullmagt, enligt hvilken lektorn Gustaf Fredrik Gilljam är vorden af Gefleborgs läns landsting utsedd till ledamot af nämnda Kammare, nu granskad och befunnen vara i föreskrifven form utfärdad.

Öfver hvad sålunda förekommit skulle protokoll meddelas Första Kammaren, hvarjemte fullmagten skulle till Kammaren öfverlemnas.

In fidem

G. R. Lilienberg.

Enligt 2 § i ordningsstadgan för kammaren anställdes upprop af kammarens samtliga ledamöter, hvarvid såsom frånvarande antecknades:

Herr *Lindhagen*,
» *Björnsbjerga*,

Friherre af Ugglas,
 Hans excellens friherre Bildt,
 Herr Lundin,
 Friherre Åkerhielm,
 Grefve Lagerbjelke,
 Herr Stjernspetz,
 » Spånberg,
 » Richter,
 Hans excellens herr Themptander,
 Herr Nilsson,
 » Hedlund,
 Grefve Barnekow,
 Friherre Barnekow,
 Grefve Piper,
 Herr Borg,
 » Christenson,
 Friherre Wrangel,
 Herr von Stockenström,
 Hans excellens grefve Ehrensvärd,
 Herr Ekman, O,
 » Hasselrot,
 Friherre von Essen, F.,
 » von Essen, R. J.,
 Herr Boström, N. J.,
 » Wallenius,
 » Sjöcrona,
 » Andersson, J.,
 » Ros, A.,
 » Sandström,
 » Falk, C. H.,
 » Unger, E., M.
 » Behm,
 » Lundéberg,
 » Burman,
 » Widmark.

Vid uppropet anmäldes och upplästes följande läkarebetyg:

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare, herr majoren P. A. H. Stjernspetz i följd af sjukdom (*podagra*) är urståndsatt att lemna sin bostad, det intygar.

Stockholm den 3 maj 1887.

Sigurd Lovén,
 praktiserande läkare.

Herr ordföranden utsåg härefter följande tolf ledamöter att deltaga i den deputation, som enligt 33 § riksdagsordningen borde afgå

till Hans Maj:t Konungen för att begära utnämmandet af talman och vice talman, nemligen:

- Herr *Anderson, F. A.*, såsom deputationens ordförande,
 » *Odelberg,*
 » *Tamm, H. P. P.,*
 » *Schotte,*
 » *Tham, G. W. S.,*
 » *Adelsköld,*
 » *Pehrsson,*
 » *Leffler,*
 » *Jönsson,*
 » *Nordenfelt,*
 » *Falk, W.,*
 » *Gilljam.*

Härvid anmälde sig herr Nisser, som anförde: Då jag icke kan, för min del, finna, att detta är en ny riksdag, utan i likhet med vår ärade ordförande för dagen anser det endast utgöra en fortsättning af den riksdag, som upplöstes den 5 mars, måste jag protestera mot det sätt, hvarpå riksdagen här öppnats, nemligen af ålderspresidenten och icke af denna kammars förordnade talman.

På samma gång torde herrarne förstå, att jag icke anser denna riksdag fordra utnämmande af ny talman och vice talman, utan att de, som voro af Konungen dertill utnämnde vid riksdagens början, äfven nu skulle fungera.

Jag får sålunda protestera mot att någon deputation från kammaren afgår, för att hos Konungen begära talman och vice talman.

Många af kammarens ledamöter hördes instämma häri.

Herr ordföranden yttrade: Man må hafva hvilken åsigt som helst och tolka grundlagen på bästa sätt i fråga om, huruvida det är en ny eller en fortsatt riksdag, så är min oförgripliga mening den, att i närvarande stund är Första Kammaren utan talman och vice talman, och något annat sätt att få dessa funktionärer, utan hvilka Riksdagen icke kan grundlagsenligt arbeta, har jag icke kunnat tänka mig, än att, såsom riksdagsordningen innehåller, genom en deputation hos Konungen begära talman och vice talman. Ett faktum är, att den i januari månad började riksdagen är upplöst, och i samma den är upplöst, anser jag, för min del, att det icke finnes en bokstaf i grundlagen, som gifver anledning till, att på annat sätt skall förfaras vid den fortsatta riksdagen, än att hos Konungen begära talman och vice talman.

Detta anförande helsades med bifall af många ledamöter.

Sedan öfverläggningen förklarats slutad, och herr ordföranden förmälte sig vilja framställa proposition i anledning af herr Nissers anförande, begärdes ordet af

Grefve Posse, som yttrade: Jag ber att få fästa herr ordförandens uppmärksamhet derpå, att något yrkande icke är framställt, utan endast en protest afgifven.

Herr ordföranden förklarade, att vid sådant förhållande någon framställning om proposition icke erfordrades.

Härefter anmälde sig följande af kammarens ledamöter med tillkännagifvande, att de biträdde den af Herr Nisser afgifna protest, nemligen:

Grefve *Falkenberg,*

» *Klingspor,*

» *Strömfelt,*

Herr *Ekenman, T.,*

» *Söderberg,*

» *von Baumgarten,*

» *Stephens,*

» *Lindahl,*

» *af Burén,*

Grefve *Trolle-Bonde,*

Herr *Bexell,*

» *Unger, A.,*

» *Gyllenram,*

» *Ericsson,*

» *Pettersson,*

» *Nyström.*

Sedan den utsedda deputationen, som härefter afgått till kongl. slottet, efter en stunds förlopp återkommit, tillkännagaf deputationens ordförande, herr Anderson, att Hans Maj:t Konungen behagat till talman i Första Kammaren vid innevarande riksdag utnämna landshöfdingen, riddaren och kommandören af Kongl. Maj:ts orden m. m., herr grefve *Gustaf Lagerbjelke* och till vice talman f. d. statsrådet, riddaren och kommandören af Kongl. Maj:ts orden, herr *Per Jakob von Ehrenheim*, hvilka i deputationens närvaro inför Konungen aflagt den i 33 § Riksdagsordningen föreskrifna ed.

Herr grefven och talmannen framträdde och yttrade följande helsningsord till kammaren: Mine herrar! Då våra gemensamma arbeten nu gå att börja, tillåten mig, mine herrar, att inleda desamma med en upprigtig önskan, att fäderneslandets väl måtte blifva af dem en följd.

Olika meningar komma utan tvifvel att här sammandrabba, men alla börja och sluta vi vårt arbete med samma från hjertat gående önskan: Gud bevare Konung och fädernesland!

Herr grefven och talmannen yttrade, att han, efter samråd med Andra Kammarens talman, finge föreslå, att val af ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten måtte anställas nästkommande tisdag den 10 i denna månad.

Detta förslag antogs.

På derom af herr grefven och talmannen gjord framställning, beslöt Kammarerna att nästkommande fredag den 6 i denna månad företaga val af dels fyra ledamöter att, jemte talmannen, tillsätta kammarens kansli och vaktbetjening, dels tre ledamöter för att deltaga i talmansöfverläggningarne, dels ock två ledamöter att hafva inseende öfver Riksdagens kansli.

Härefter anmälde herr grefven och talmannen, att till erhållande af sekreterarebefattningen hos kammarerna endast en sökande anmält sig; varande den ingifna ansökningen, som upplästes, af följande lydelse:

Till Riksdagens Första Kammarer.

Härmed får jag vördsamt anmäla mig såsom sökande till sekreterarebefattningen hos kammarerna under innevarande riksdag.

Stockholm den 2 maj 1887.

Adolf Wilhelm von Krusenstjerna.

Kanslissekreterare.

På framställning af herr grefven och talmannen beslöt Kammarerna att anställa val af sekreterare vid början af morgondagens sammanträde.

Slutligen tillkännagaf herr grefven och talmannen, att Kongl. Maj:t genom offentliga anslag i nåder bjudit och kallat denna lagtima Riksdags samtliga ledamöter att nästkommande torsdag den 5 innevarande månad kl. 11 f. m. sig infinna i S:t Nikolai eller stadens storkyrka samt, efter förrättad gudstjenst, sig till rikssalen, enligt 34 § riksdagsordningen, begifva för att der inhemta hvad Kongl. Maj:t hade att Riksdagen meddela.

Kammarerna åtskildes kl. 1 e. m.

In fidem

A. L. van der Hagen.

Torsdagen den 5 Maj.

Kammaren sammanträdde kl. 10 f. m.

Företogs val af sekreterare hos kammaren, och befans, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedd:

Kanslisekreteraren *A. W. von Krusenstjerna* med alla afgifna, eller 22 röster.

Härefter fick kanslisekreteraren von Krusenstjerna företräde, underrättades om kammarens val och öfvertog protokollsföringen.

In fidem

A. L. van der Hagen.

Friherre *von Essen, Reinhold*, och herr *Lundin* tillkännagäfvu att de instält sig vid riksdagen.

Herr *vice talmannen* yttrade: Jag tillåter mig hemställa, att vid innevarande riksdag antalet suppleanter från denna kammare inom de ständiga utskotten måtte bestämmas sålunda:

inom Konstitutionsutskottet.....	6
» Statsutskottet	9
» Bevillningsutskottet	6
» Bankoutskottet	5
och » Lagutskottet	8.

Denna hemställan bifölls.

Herr grefven och talmannen samt kammarens ledamöter afgingo kl. 10,⁴⁷ f. m. till storkyrkan, der riksdagspredikan hölls af kyrkoherden i Adolf Fredriks församling *A. W. Staaff*. Efter gudstjenstens slut begaf kammaren sig till rikssalen, der äfven Andra Kammaren infann sig. Hans Maj:ts Konungen öppnade riksdagen med det i protokollsbihanget införda tal, hvarefter hans excellens herr statsministern *Themptander* uppläste Kongl. Maj:ts berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista riksdags sammanträde sig tilldragit. Herr grefven och talmannen framträdde derpå och yttrade:

Allernådigste Konung! Eders Maj:t!

Då Riksdagen nu åter står församlad, anhåller Första Kammaren att till Eders Kongl. Maj:t få frambara uttrycken af djup vördnad och varm tillgifvenhet. Dessa känslor, alltid lika upprigtiga, äro vid detta tillfälle förenade med sann glädje öfver Hennes Maj:t Drottningens tillfrisknande från den svåra sjukdomen. Mätte detta tillfrisknande mer och mer stadga sig till fullständig helsa, till lycka för Konungen, konungahuset och tvenne trogna folk.

De lidanden i materielt afseende, hvilka inom nästan alla länder af den civiliserade verlden under de senare åren gjort sig känbara, hafva tungt drabbat äfven vårt land; och det är jemväl med särskilt afseende på frågor, föranledda af dessa förhållanden, som denna Riksdag är församlad. Att finna de bästa botemedlen måste ligga hvarje fosterlandsvän varmt om hjertat, liksom för hvar och en hufvudsaken bör vara, att det stora målet blir uppnådt, icke att det är hans egen mening om den rätta vägen dertill, som blir gällande. Vårt fädernesland har förr genomgått många pröfningar, svårare än den nuvarande; låtom oss derföre hoppas, att följderna af våra bemödanden må blifva för ett älskadt fosterland välsignelsebringande.

Med sådan öfvertygelse anhåller Första Kammaren att i Eders Kongl. Maj:ts nåd och ynnest få vara innesluten.

Sedan Andra Kammarens herr talman derpå i denna kammares namn framfört dess undersåtliga vördnad till Hans Maj:t Konungen, fingo herrar talmän hvardera mottaga ett exemplar af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof, hvarefter ceremonien å rikssalen afslutades, och Första Kammaren, enligt beslut, fattadt före aftågandet från samlingsrummet, åtskildes vid utgången från rikssalen kl. 1,05 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Fredagen den 6 Maj.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Hans excellens friherre *Bildt*, grefve *Piper*, friherrarne *af Ugglas* och *Essen*; *Fredrik*, samt herrar *Burman*, *Richter* och *Lundeberg* anmälde att de infunnit sig för att deltaga i riksdagsförhandlingarna.

Föredrogs och bordlades Kongl. Maj:ts under gårdagen på rikssalen öfverlemnade nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof.

Föredrogs och lades till handlingarna Kongl. Maj:ts nästlidne dag på rikssalen upplästa berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista riksdags sammanträde sig tilldragit.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Sjöcrona* under tre veckor från denna dag.

Företogs val af fyra ledamöter för att jemte talmannen tillsätta kammarens kansli och vaktbetjening; och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedda:

herr Anderson, F. A.	med 86 röster,
» von Ehrenheim.....	» 86 »
» Roos, A. W.	» 86 »
» Stråle, W.	» 86 »

Företogs val af tre ledamöter för att deltaga i talmansöfverläggningarna; och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedda:

friherre De Geer af Finspång ...	med 99 röster,
herr Sundberg.....	» 99 »
hans excellens friherre Bildt.....	« 52 »

Fredagen den 6 Maj.

Företogs val af två ledamöter för att hafva inseende öfver Riksdagens kansli; och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedda:

herr Anderson, F. A. .... med 63 röster,
» Lothigius ..... » 63 »

Justerades tre protokollsutdrag för detta sammanträde, hvarefter kammaren åtskildes kl. 11,40 f. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.
